

РОЗВИТОК СПІВПРАЦІ З РОСІЙСЬКИМИ КОЛЕГАМИ

Правдиве висвітлення подій історичного минулого будь-якого народу неможливо, якщо дослідники різних країн працюватимуть ізольовано одне від одного. Міжнародна співпраця вчених є одним із чинників розвитку історичної науки, свідченням її зрілості. Зокрема, дослідження багатьох сторінок історії України й Росії вимагає залучення джерел, які зберігаються в архівах цих країн, подолання штучного обмеження джерельної бази студій.

Останні роки позначені взаємним прагненням українських і російських істориків до поглиблення контактів. Одним з перспективних напрямів співпраці науковців є ознайомлення вчених з невідомими раніше документами з ключових проблем історії обох держав. В цьому напрямі налагодили і розвивають контакти колективи Українського державного науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства й редакції журналу «Исторический архив» (Російська Федерація).

Видання науково-публікаторського журналу «Исторический архив» відновилося в Москві 1992 р., після 30-річної перерви, під егідою Федеральної архівної служби Росії. У журналі публікуються документи, які висвітлюють найцікавіші сторінки давньої та новішої історії Російської держави і які до цього були невідомими науковій громадськості. Разом з тим, редакція не обмежується рамками вітчизняної історії, а оприлюднює джерела з історії та культури інших країн, які зберігаються у російських та зарубіжних архівах. Міжнародним зв'язкам Росії присвячені тематичні номери «Росія й Великобританія», «Росія й Франція», «Росія й Німеччина». Редакційна рада журналу, до якої входять відомі російські історики й архівісти (Б.В. Ананьїч, М.М. Болохвітінов, В.П. Козлов, С.О. Шмідт та ін), та його головний редактор, доктор історичних наук, професор А.О. Чернобаев прагнуть до постійного поширення міжнародних контактів в галузі публікації історичних джерел.

У жовтні 2001 р. А.О. Чернобаев був учасником Міжнародної науково-практичної конференції «Архіви — складова інформаційних ресурсів суспільства», організованої УДНДІАСД спільно з Державним комітетом архівів України, де керував роботою однієї з секцій. Під час роботи конференції між ним і керівництвом інституту була досягнута домовленість щодо

поглиблення контактів між українськими і російськими науковцями шляхом застосування нових форм співпраці, зокрема за допомогою реалізації спільних видавничих проєктів.

Наступним кроком у цьому напрямі стала презентація журналу «Исторический архив» у Києві 25 лютого 2002 р., проведена у рамках культурних заходів, пов'язаних з проведенням Року України в Російській Федерації. Організаторами акції з українського боку, разом з УДНДІАСД та Державним комітетом архівів України, виступила Державна історична бібліотека України, в приміщенні якої відбулася презентація, з російського — Представництво в Україні Російського центру міжнародного наукового і культурного співробітництва при Міністерстві закордонних справ Росії. На презентацію були запрошені провідні українські вчені-історики, спеціалісти в галузі архівознавства та спеціальних історичних дисциплін, наукові співробітники вищих навчальних закладів, музеїв, архівів, студенти історичних факультетів.

В презентації взяла участь А.О. Чернобаев, відповідальний секретар редакції журналу, кандидат історичних наук Г.І. Науменко, завідувач кафедри історії та організації архівної справи Історико-архівного інституту Російського державного гуманітарного університету, доктор історичних наук, професор Є.В. Старостін. Гості з Росії розповіли про історію журналу «Исторический архив», основні принципи та напрями роботи його редакції, особливості видання на сучасному етапі, а також подарували комплект номерів журналу Державній історичній бібліотеці України.

З українського боку журнал представила голова Держкомархіву України, доктор історичних наук, професор Р.Я. Пиріг та директор УДНДІАСД, доктор історичних наук І.Б. Мятяш. У своїх виступах вони відзначили важливість поглиблення співробітництва між вченими-істориками та архівістами обох держав, поширення обміну науковою інформацією, необхідність подолання штучної ізольованості в галузі історичних та архівознавчих досліджень, спричиненої економічними й ідеологічними чинниками.

Учасники презентації дійшли згоди про створення в журналі «Исторический архив» нової рубрики, в якій публікуватимуться до-

кументи з архівів України, інформування читачів журналу про видання збірників документів з фондів українських архівів тощо. Була проведена підготовча робота щодо видання чергового тематичного номеру журналу «Росія й Україна. На рубежі епох», а також публікації праць українських науковців в російських архівних виданнях «Отечественные архивы» і «Вестник архивиста». Головний редактор та відповідальний секретар «Исторического архива» провели зустрічі з авторами тематичного номеру журналу, розповіли про критерії відбору документів до публікації та обговорили

теми статей. Новий номер журналу «Исторический архив» побачить світ восени 2002 р. УДНДІАСД планує наступного року також підготувати спільне видання разом з російськими вченими.

Ці заходи сприятимуть збагаченню джерельної бази досліджень з вузлових проблем історії України й Росії, розширенню їх тематики, неупередженому вивченню невідомих, маловідомих, а також спотворених у роки панування радянської ідеології сторінок минулого обох держав.

Віра Солодова, Ігор Сапожников, Юрій Слюсар

**ДРУГА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ «МУЗЕЙ. ІСТОРІЯ. СУЧАСНІСТЬ»
(Одеса, 16–17 травня 2001 р.)**

16–17 травня 2001 р. в Одесі відбулася Друга науково-практична конференція «Музей. Історія. Сучасність», присвячена 45-й річниці Одеського історико-краєзнавчого музею, проблематика якої викликала інтерес і досить широкий науковий резонанс. Конференція була організована Одеським історико-краєзнавчим музеєм (ОІКМ) за підтримкою Управління культури Одеської обласної державної адміністрації та Управління з питань культури та мистецтв Одеського міськвиконкому.

Оскільки на конференції планувалося обговорити не лише сучасні практичні проблеми музейної справи, але й широкий спектр питань, пов'язаних із використанням музейної експозиції та фондів ученими, краєзнавцями, викладачами, вчителями, студентами та учнями, до складу організаційного комітету були включені: Н. Бабич (голова оргкомітету, заступник начальника управління культури Одеської обласної державної адміністрації), В.В. Солодова (заступник голови, директор Одеського історико-краєзнавчого музею), Л. Білоусова (заступник директора Державного архіву Одеської області), Р. Бродавко (завідувач відділом культури газети «Одеський вісник»), А. Герман, д. і. н., професор Саратовського державного університету, Російська Федерація), Л. Гурбова (директор Державного архіву при Уряді Криму) та ін.

Співробітники ОІКМ та оргкомітет конференції задовго до її початку розпочали і провели значну за обсягом підготовчу роботу. Напередодні і під час роботи конференції були відкриті виставки «Нам — 45», «Повість про

чекіста (до 90-річчя з дня народження М.А. Гефта) та «Все починалось з Овідія» (у приміщення та виставковому залі ОІКМ), а також «Історія в постанях: портретний живопис XIX ст. з фондів ОІКМ» (у Горіховій вітальні Одеського Будинку вчених).

До початку конференції була надрукована збірка тез доповідей та повідомлень її учасників.

Перед початком пленарного засідання співробітників музею та учасників конференції із ювілеєм привітали гості: В. Палієнко (начальник управління культури Одеської обласної державної адміністрації), А. Мельниченко (управляючий справами Одеського міськвиконкому), О. Кагарлицький та ін. До ОІКМ надійшли вітальні адреси від директора Одеської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. М. Грушевського Ю. Омельченка, директора Одеського літературного музею Т. Лінтути, Одеського міського голови Р. Боделана, директора Одеського археологічного музею НАН України В. Ванчугова та голови правління Одеського археологічного товариства С. Охотникова, директора Одеської державної наукової бібліотеки ім. М. Горького О. Ботушанської, директора Державного музею Морського флоту України П. Клицевського, ректора Одеського національного університету В. Сминтини, голови Одеського обкому профспілки працівників культури України В. Бабченко, декана історичного факультету ОНУ В. Станко, директора наукової бібліотеки ОНУ М. Подрезової, голови суспільної організації «Дом Де Рі-